

T R E Ś Ć Nr. 465.

PRASA ANGIELSKA O POŻYCZCE WILEŃSKIEJ .	str. 1
KRONIKA POŻYCZEK ZAGRANICZNYCH.	" 1
I. Pożyczka chińska .	
II. Pogłoski o pożyczce amerykańskiej dla Hiszpanji.	
NOWY KRYZYS CZERWONCA .	" 3
ROSYJSKIE POŻYCZKI PRZEDWOJENNE.	" 4
NIEPOWODZENIE WEWNĘTRZNEJ POŻYCZKI SOWIECKIEJ.	" 6
LAMONT O BILANSIE PŁATNICZYM STANÓW ZJEDNO- CZONYCH.	" 6
SWIATOWE ZAPASY ZŁOTA.	" 9
AMERYKA NAJWIĘKSZYM KRAJEM - D Ł U Ź N I C Z Y M.	" 10
CZY NOWA POŻYCZKA ZAGRANICZNA RUMUNJI ?	" 11
NIEPOKÓJ NIEMIECKI .	" 12
METODY OBRONY PRODUCENTÓW . /Dokończenie/	" 13
II. Bawełna .	
III. Kawa.	
IV. Kauczuk	
V. Miedź	
VI. Cynk	
VII. Cukier .	

.....

W I A D O M O Ś C I   F I N A N S O W E ,   W A L U T O W E
I   K R E D Y T O W E .

P R A S A   A N G I E L S K A   O   P O Ż Y C Z K E   W I L E Ń S K I E J .

"THE FINANCIAL NEWS" z 16-go sierpnia r.b. donosi, że sprawa układu konsolidacyjnego, regulującego spłatę 5%-wej pożyczki wileńskiej 1912 r. jest bliska ostatecznego załatwienia. Komitet posiadaczy obligacyj tej pożyczki zawiadomił wszystkich należących do związku wierzycieli, że otrzymał od polskiego attaché handlowego w LONDYNIE zapewnienie, że rząd polski obecnie sprawą konsolidacji długu się zajmuje. Również dr. JUNDZIEL, przedstawiciel WILNA zapewnił wspomniany komitet wierzycieli, że WILNO pragnie załatwić sprawę spłaty długu w sposób jaknajbardziej zadawalniający.

Z tych względów komitet wierzycieli radzi wszystkim posiadaczom obligacyj pożyczki 1912 r., aby nie wyzbywali się swoich walorów po tak niskim kursie, jak to wykazują notowania urzędowe giełdy londyńskiej i by czekali, aż do załatwienia formalności związanych z przyszłym układem konsolidacyjnym.

Jak wiadomo, 5%-wa pożyczka wileńska była emitowana w 1912 r. po kursie emisyjnym 96%. W posiadaniu kapitalistów angielskich znajdują się obligacje na sumę 447 tysięcy funtów: amortyzacja i spłata odsetek pożyczki została wstrzymana od 1915 r. Ostatnie notowania pożyczki wileńskiej na giełdzie londyńskiej wynosiły 28% kursu nominalnego.

K R O N I K A   P O Ż Y C Z E K   Z A G R A N I C Z N Y C H .

I. Pożyczka chińska.

Rząd nankiński, jak donosi "TIMES", ma zamiar wkrótce emitować pożyczkę wewnętrzną w wysokości 50 milionów dolarów. Pożyczka ta właściwie ma charakter krótkoterminowych bonów skarbowych, które będą spłacone w 1935 r. oprocentowanie wynosi 8% rocznie: celem pożyczki jest uzyskanie funduszy dla stabilizacji waluty. /"TIMES" z 16 sierpnia r.b./

II. Pogłoski o pożyczce amerykańskiej dla Hiszpanji .

"THE FINANCIAL NEWS" z 15 i 16 sierpnia r.b. omawia rzekomą propozycję STANDARD OIL CO. OF NEW JERSEY udzielenia rządowi hiszpańskiego pożyczki wynoszącej m i l j a r d p e z e t ó w w zamian za eksploatację hiszpańskiego monopolu naftowego /wobec tego, że kurs dolara wynosi od 10.8 do 11 pezetów , proponowana przez STANDARD OIL CO. pożyczka , stanowiłaby około 90 milionów dolarów / . Pożyczka byłaby udzielona przez rzeczony koncern naftowy b e z p r o c e n t o w o . Mimo zaprzeczenie, ze strony STANDARD OIL CO. depesza Exchange Tel. wskazuje na to, że pomiędzy rządem hiszpańskim a STANDARD OIL CO prowadzone są bardzo poważne rokowania finansowe i że możliwe jest również iż grupa ROYAL DUTCH -SHELL również weźmie udział w pożyczce dla rządu hiszpańskiego. Pożyczka ta miałaby cele stabilizacyjne , gdyż dalszy spadek kursu waluty hiszpańskiej czyni sprawę stabilizacji bardzo nagłą .

Ostatnio notowania funta na giełdach hiszpańskich obniżyły się do 46 pezetów . Paritet pezety wynosi 25 pezetów za funt szterling ; do niedawna kurs utrzymywał się na poziomie 40 pezetów za funt.

Jest bardzo znamienne, że akcja finansowa STANDARD OIL CO. i ROYAL DUTCH jest przede wszystkim w związku ze wzmożonym eksportem nafty z ROSJI SOWIECKIEJ. Jako jedyny skuteczny środek dla stabilizacji cen produktów naftowych na rynkach europejskich uznały wielkie koncerny naftowe wprowadzenie monopolu . Niewątpliwie STANDARD OIL wzoruje się na akcji międzynarodowego trustu zapałczanego, która również jest prowadzona przy pomocy kredytowej koncernu KREUGERA . Należy wskazać, że podobna akcja została wszczęta w RUMUNJI przez dwa wspomniane światowe koncerny naftowe : w zamian za pewną pomoc finansową RUMUNJA zobowiązałaby się do ograniczenia swojej produkcji naftowej, przyczem organizacja sprzedaży trustów naftowych przejęłaby nadwyżkę eksportową rumuńskich produktów naftowych . Dotychczas nie są znane szczegóły pertraktacyj prowadzonych z RUMUNJĄ.

Inne pisma uparczywie demontują pogłoskę o tem, jakoby HISZPANJA wogóle zanierzała wprowadzić monopol naftowy. Zarówno "THE FINANCIAL NEWS" z 16 sierpnia, jak i "TIMES" z 16 sierpnia r.b. zamieszczają urzędowe dementi generała BERENGUERA , prezesa rady ministrów .

 NOWY KRYZYS CZERWONCA .

"BASLER NACHRICHTEN" z 16-go
b m. w obszernym artykule pod powyższym nagłówkiem wy-
wodzą co następuje :

W ROSJI wybuchł ostatnio no-
wy kryzys walutowy . Wszystko zaś prze-
mawia zatem, iż chodzi tu o ucieczkę przed
pieniądem papierowym czyli o początek
nowej inflacji , która ewentualnie rząd
sowiecki może zmusić do zniesienia pie-
niądza wewnątrz kraju i sprzeda-
wania towarów wyłącznie przybywającym do RO-
SJI nielicznym obcokrajowcom
za walutę zagraniczną . Zatem przypusz-
czeniem przemawia fakt , że rząd sowiecki w ostatnich
czasach stara się wprowadzić zupełnie bezgo-
tówkowy ruch płatniczy , czyli
coś w rodzaju nowoczesnego handlu za-
miennego .

Jak wiadomo, ROSJA w pierwszych
czasach rewolucji próbowała obejść się zupeł-
nie bez pieniądza . W 1921 r. jednak
LENIN wprowadził znowu pieniądz , a w 1924 r. nawet
nową złotem pokrytą walutę czerwoń-
cową . Republika sowiecka potrzebowała bowiem takie-
go pełnowartościowego środka płat-
niczego dopóki na podstawie swej nowej polityki
gospodarczej t.zw. NEP'u liczyć się
musiała z nawiązaniem stosunków gospodarczych z za-
granicą . Przez dłuższy czas ROSYJSKI BANK PAŃ-
STWOWY czynił też w licznych krajach, a w szczegól-
ności w NIEMCZECH, w SZWECJI , AUSTRII i CZECHOSŁOWA-
CJI, starania o wprowadzenie waluty czerwońcowej
na tamtejszych giełdach , pragnąc tym sposo-
bem pieniądzeniowi sowieckiemu zapewnić
RYNEK MIĘDZYNARODOWY .

Rząd sowiecki jednak oba-
wiał się , iż notowanie czerwońca na giełdach za-
granicznych mogłoby kapitalistom dać
pewne wpływy na wewnętrzny roz-
wój REPUBLIK SOWIECKICH i dlatego też w 1928 r.
ostatecznie zrezygnował z notowania de-
wizy moskiewskiej na rynkach zagranicznych . Odtąd
ruch między REPUBLIKAMI SOWIETOWA zagranicą dokonywał
się w dolarach i funtach . W samej
ROSJI zaś czerwiec uznany był za pieniądz peł-
nowartościowy dopóki ciasnota
towarowa nie przybrała fatalnych rozmiarów.

Z chwilą bowiem, gdy obok rynku oficjalnego rozwinął się także wolny rynek środków spożywczych, towarów włókienniczych i t.p. i na tym to rynku za towar musiano płać dwu- lub nawet czterokrotnie więcej, niż "na książeczki" w kooperatywach, okazało się, iż czerwonec deprecjonował się katastrofalnie, bo do 1/4, a nawet 1/5 swej wartości. Rząd sowiecki zaś nie utrzymywał obiegu czerwoneca w normalnych granicach, lecz świadomie uprawiał inflację, ponieważ mógł tym sposobem ludność wijką w stosunku do robotniczej jeszcze bardziej krzywdzić. Przemysł natomiast z tego powodu nie ucierpiał, ponieważ tu już od dawna istniał bezgotówkowy ruch płatniczy. Polegał on zaś na tem, że każdemu trustowi lub syndykowi, czy też każdej kooperacji za dostawiony towar nie płacono gotówką, lecz zapisywano im w BANKU PAŃSTWA na dobro upoważnienie na pobór surowca, materiału opałowego i t.d. Wzajemne zobowiązania regulowano zatem w formie jakiegoś CLEARINGU. Tak to czerwonec służył prawie wyłącznie do płac robotników. Lecz i tu rząd już od dawna starał się pieniądź zastąpić "naturaljami". Tak to w końcu musiał wybuchnąć kryzys walutowy.

ROSYJSKIE POŻYCZKI PRZEDWOJENNE .

Berlińska "BOERSEN-ZEITUNG" z 16-go b.m. w szeroko zakreślonym artykule na powyższy temat wywodzi co następuje:

Wszystkie zainteresowane w rosyjskich pożyczkach przedwojennych koła śledzą z naprężeniem wiadomości o toczących się w tej sprawie z SOWIETAMI rokowaniami. Wielkie nadzieje pokładano w szczególności w ostatnie pertraktacje z LONDYNEM, skąd jednak nadeszła wiadomość o ich odrzuceniu. Jak wiadomo, rząd moskiewski sprawą tych pożyczek posługuje się jako wabikiem ilekroć czyni starania o uzyskanie kredytów zagranicznych. Tak miała się rzecz począwszy od 1921 r., kiedy CZICZERIN domagał się uznania SOWIETÓW przez wielkie mocarstwa.

Warto tedy zastanowić się nad cyfrą przedwojennego długu ROSJI. Według obliczeń, rosyjskich pożyczek przedwojennych znajduje się w posiadaniu francuskim: 28 miliardów fr., w angielskim: 12 miliardów fr., a w amerykańskim: 10 miliardów fr. Cyfry te obejmują jednak najwidoczniej nie tylko długi pożyczkowe. Według biuletynu bowiem

ASSOCIATION NATIONALE DE PORTEURS FRANCAISE DE VALEURS MOBILIERES, PARIS z 25 lipca 1925 r. cyfra znajdujących się w posiadaniu francuskiem rosyjskich pożyczek państwowych oraz pożyczek przez państwo zagwarantowanych wynosi 11½ miljarda fr. Przyjąć zaś należy, iż na inne główne państwa wierzycielskie ROSJI t.j. na ANGLJĘ, HOLANDJĘ i NIEMCY przypada po 1 miliardzie franków. Z wydanego zaś w 1913 r. przez KANCELARJĘ KREDYTOWĄ rosyjskiego MINISTERSTWA FINANSÓW pod ręką z nich posiadaczy rosyjskich walorów wynika, iż chodzi tu o jakie 25 czysto państwowych pożyczek w wysokości około 12 miliardów mk. i o jakie 80 pożyczek kolejoowych w wysokości około 6 miliardów mk. .

Pożyczki te opiewają przeważnie na złoty lub szlachetny waluty, jak dolar, funt i gulden holenderski, tak że wobec wierzycieli nie może być mowy o dewaluacji z powodu spadku waluty, a to tem mniej, że anulacja była ogłoszona w chwili, gdy we wszystkich krajach inflacja dopiero się rozpoczęła. Co zaś tyczy się odpowiedzialności za pożyczki rosyjskie, to musi tu mieć zastosowanie międzynarodowa zasada, że powstałe na gruzach ROSJI CARSKIEJ nowe państwa również odpowiadają za jej długi. I tak np. POLSKA w art. 21 UMOWY Z GŁÓWNYMI MOCARSTWAMI ALJANCKIEMI z 28 lipca 1919 r. musiała zobowiązać się do przejęcia tej części rosyjskiego długu państwa, która będzie ustalona osobną konwencją. Zasada zaś takiego rozdziału jest dana o ile chodzi o pożyczki zabezpieczone. Dlatego też sama POLSKA musiałaby przejąć priorytety KOLEI WARSZAWSKO-WIEDENSKIEJ oraz kolei IWAN-GOROD-DABROWO, ponieważ sięć tych linii znajduje się całkowicie na jej terytorjum. Dotychczas jednak POLSKA, mimo kroków dyplomatycznych ze strony BELGJI, FRANCJI, SZWAJCARJI i NIEMIEC, obowiązku swego spełnić nie chce, ponieważ przewidziana w pomienionej umowie z 28 lipca 1919 r. osobna konwencja jeszcze nie została zawarta.

Już wcześniej ZWIĄZKI WIERZYCIELI ROSJI w różnych krajach doszły do przekonania, że sprawa jej długów nie może być jednostronnie załatwiona z kądym z krajów wierzycielskich z osobna. To też w 1923 r. doszło nareszcie do utworzenia MIĘDZYNARODOWEGO KOMITETU OCHRONY POSIADACZY POŻYCZEK ROSYJSKICH pod egidą ANGLJI. W komitecie tym są reprezentowane ZWIĄZKI WIERZYCIELSKIE ANGLJI, FRANCJI, HOLANDJI, BELGJI, SZWAJCARJI, DANJI, NIEMIEC, WŁOCH i HISZPANJI. Jedną zaś z pierwszych enuncjacji tego komitetu było, iż zajmie się on wykroczenie długami, zaciągniętymi w formie papierów wartościowych, reprezentujących bezpośrednie zobowiązanie RZĄDU lub GMIN.

Komitet ten zaznaczył ponadto, że ZWIĄZKI WIERZY -
CIELSKIE zobowiązały się co do pomienionych długów
nie zawierać osobnych umów, ani z RZA-
DEM SOWIECKIM, ani też z jednym z PAŃSTW SUKCESYJNYCH
ROSI CARSKIEJ.

NIEPOWODZENIE WEWNĘTRZNEJ POŻYCZKI SOWIECKIEJ.

"MANCHESTER GUARDIAN" z 15
sierpnia r.b. donosi, iż emisja ostatniej wewnętrz-
nej pożyczki sowieckiej zakończyła się zupełnym fias-
kiem. Zapisy wynosiły zaledwie 35% ogólnej sumy, z
tego zapisy ludności chłopskiej zaledwie 3%. Ta wia-
domość jest o tyle nieścista, że chociaż faktycznie
dotychczas zapisy na pożyczkę wewnętrzną powinny
być zakończone i zgłoszenia wynoszą zaledwie 35%,
to jednak propaganda pożyczki trwa dalej. Nie
można tedy uważać fiaska wspomnianego za ostatecz-
ne zakończenie operacji emisyjnej.

W myśl uchwały Rady Komisarzy
Ludowych Z.S.R.R. emisja nowej pożyczki wewnętrznej
winna wynosić 850 milionów rb. /17 seryj po 50 miljo-
nów rb./. W znacznym stopniu pożyczka ma charakter
operacji konwersyjnej, gdyż zastępuje pierwszą i
drugą pożyczkę uprzemysłowienia. Należy przypuszczać,
że odpowiedni nacisk wywarty na sowieckich urzędni-
kach i robotnikach, zmusi ich do zwiększonych zapisów
na pożyczkę: Komisarz Finansów BRIUCHANOW w "PRAWDZIE"
z 12 sierpnia r.b. zapowiedział, iż w tym kierunku
zostaną przedsięwzięte energiczne środki.

LAMONT O BILANSIE PŁATNICZYM STANÓW ZJEDNOCZONYCH.

"THE STATIST" z 9-go sierpnia
r.b. podaje niektóre uwagi głównego kierownika BANKU
MORGANA LAMONTA, o stanie bilansu płatniczego STANÓW
ZJEDNOCZONYCH. W swoim komentarzu do zasadniczych po-
zycji tego bilansu LAMONT wskazuje, że zmniejsze-
nie eksportu kapitału ze STANÓW ZJEDNOCZONYCH wywołało

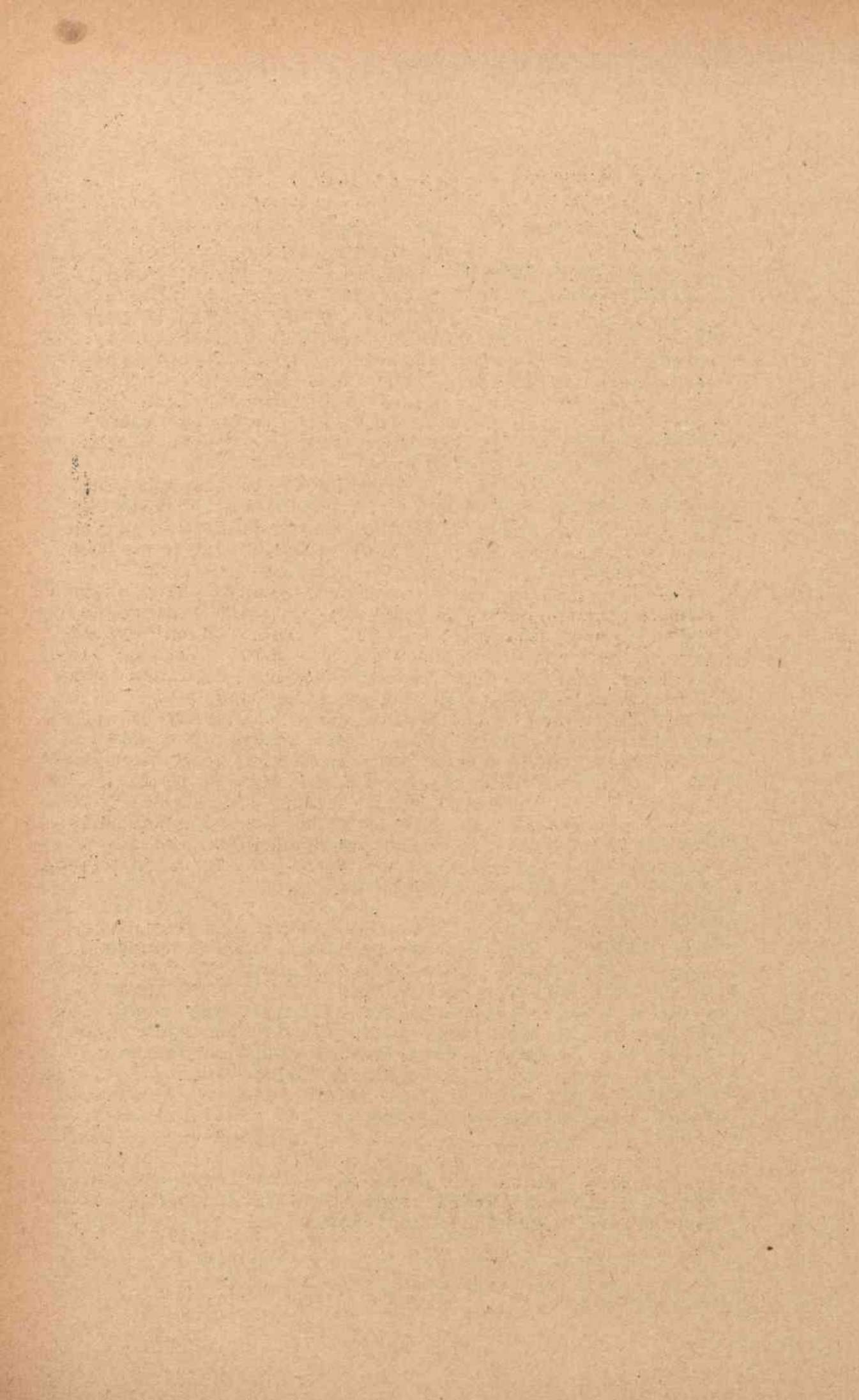

groźne perturbacje w tych krajach, które od zagranicznych inwestycji Stanów były zależne. Otóż według obliczeń DEPARTMENT OF COMMERCE eksport kapitału ze STANÓW ZJEDNOCZONYCH zmniejszył się w r. 1929 do 373 milionów dol., t.j. był o 561 milionów dol. mniejszy, niż w r. 1928. Temu też LAMONT przypisuje, że w niektórych krajach nastąpiło załamanie się waluty, daleko idąca deflacja kredytu i niższa cen.

Pozatem ograniczenie amerykańskiego eksportu kapitału z konieczności spowodowało dopływ złota do STANÓW ZJEDNOCZONYCH. Kraje dłużnicze, które odsetki i amortyzację zaciągniętych pożyczek spłacały zwykle z nowych pożyczek, zmuszone były wyrównywać swoje rozrachunki ze STANAMI przy pomocy wywozu złota, gdyż nowych kredytów długoterminowych uzyskać nie mogły. W ten sam sposób odbywał się rozrachunek za dostarczone przez STANY towary i świadczenia, bo i wartość tych nie mogła być pokryta z pożyczek emitowanych w STANACH/. Import złota do STANÓW ZJEDNOCZONYCH jest, jak podkreśla LAMONT, zjawiskiem zupełnie niepożądanym, bo dla STANÓW zwiększenie zapasów złota jest zbędne, a dla innych krajów ograniczenie bazy kredytowej, wskutek wywozu złota, jest bardzo niepożądane i zmniejsza ich zdolność nabywczą, na czym cierpi zbyt produktów przemysłowych i rolnych, które Stany eksportują.

Dla zrozumienia wskazówek LAMONTA co do przyszłej polityki inwestycyjnej STANÓW podajemy tutaj krótkie streszczenie analizy bilansu płatniczego STANÓW ZJEDNOCZONYCH, opisanego przez "STATIST". Mimo stałej znacznej aktywności bilansu handlowego inne wydatki w ogólnym bilansie wymiany towarów i usług są tak wybitnie pasywne, iż saldo tego bilansu jest bierne dla STANÓW ZJEDNOCZONYCH. W r. 1928 wydatki turystów amerykańskich zagranicą wyniosły 565 milionów dolarów, przekazy emigrantów - 223 miliony dolarów oraz zapłata za frachty okrętowe 115 milionów dolarów. Wszystkie te pozycje wykazane są tutaj netto, t.j. z potrąceniem odpowiednich pozycji aktywnych. W ten sposób saldo bierne bilansu wymiany towarów i usług zagranicą stanowi w r. 1929 przeszło 276 milionów dol.

To saldo bierne jest pokryte przez dochód z inwestycji amerykańskich zagranicą, względnie przez spłatę długów wojennych przez państwa należące do koalicji. Wpływy z tych źródeł wynosiły netto 769 milionów dolarów, co po potrąceniu wspomnianego już salda biernego 276 milionów dolarów, daje saldo czynne 493 miliony dolarów.

Jest to czysta nadwyżka dochodów nad wydatkami w całkosztalacie obrotu towarowego i kredytowego STANÓW ZJEDNOCZONYCH z zagranicą. Nadwyżkę tą zagranica mogła spłacić STANOM ZJEDNOCZONYM przez transporty złota, albo też saldo mogło być wyrównane przez inwestycje zagraniczne Stanów. To też częściowo zostało właśnie w ten sposób wyrównane mianowicie przez inwestycje netto 373 milionów dolarów w pożyczkach zagranicznych, zaś 120 milionów dolarów otrzymały STANY ZJEDNOCZONE w postaci importu złota.

Ukształtowanie bilansu płatniczego STANÓW w r. 1929 różni się nader istotnie od jego struktury w r. 1928; wobec znacznie mniejszych inwestycji zagranicznych wywóz złota, który w r. 1928 wynosił 272 miliony dol. w r. 1929 nietylko już w pierwszych miesiącach został wstrzymany, ale jeszcze r.ub. wykazuje netto znaczny import złota, sięgający 120 milionów dol. Różnica tedy w ruchu złota wynosi per saldo około czterystu milionów dol. Takie są niepożądane skutki ograniczenia eksportu kapitału przy utrzymaniu czynnego bilansu handlowego. Jeżeli STANY ZJEDNOCZONE chcą w dalszym ciągu mieć czynny bilans handlowy, a mimo to nie wywołać znacznego odpływu złota z zagranicy do STANÓW, konieczne jest utrzymanie wywozu kapitału na niezmnieszonej pozycji. Zwłaszcza wywóz kapitałów do krajów AMERYKI POŁUDNIOWEJ oraz krajów DALEKIEGO WSCHODU powinien znacznie wzrosnąć, bo dotychczasowe zahamowanie odbiło się w r. 1929 i 1930 bardzo niekorzystnie na sytuacji gospodarczej i finansowej tych krajów.

Obliczenia bilansu płatniczego nie powinny mieć wyłącznie teoretycznego znaczenia, a powinny się stać podstawą prawidłowej polityki eksportu kapitału. Takiej polityki STANY ZJEDNOCZONE dotychczas nie posiadały, chociaż jej konieczność niejednokrotnie była uzasadniana przez wybitnych ekonomistów amerykańskich. Porównanie bilansu płatniczego 1928 i 1929 r. jest właśnie cenną wskazówką, jak ujemne wyniki może dać zahamowanie inwestycji zagranicznych i jak konieczne jest wobec tego, uświadomienie wielkich banków w STANACH, aby popierały celowy eksport kapitału, który jedynie może ułatwić rozwój gospodarczy świata przy obecnej jednostronnej tendencji rozwojowej, która czyni STANY ZJEDNOCZONE głównym terenem akumulacji kapitału.

 ŚWIATOWE ZAPASY ZŁOTA .

Według "WIRTSCHAFT UND STATISTIK" z 14-go b.n. monetarne zapasy złota kuli ziemskiej w I-iej POŁOWIE 1930 r. znowu znacznie wzrosły. Gdy bowiem w dniu 31 grudnia 1929 r. wyniosły 48.4 miljarda mk., to w końcu czerwca 1930 r. dosięgły cyfry 49.3 miljarda mk. Do tego zaś doliczyć jeszcze należy tesaurowane w INDJACH złoto w wysokości około 144 milionów mk. oraz nie dające się statystycznie uchwycić złoto, zużyte na cele przemysłowe. Pozostające zaś rozpięcie między obliczalnymi przyrostem a faktycznie nowo wydobytym złotem daje się wytłomaczyć jedynie przez uwzględnienie dotychczas niewidzialnych części w monetarnym zasobie tego kruszcu. Na szczególną uwagę zasługuje wzrost rezerw złota ROSYJSKIEGO BANKU PAŃSTWOWEGO o 170 milionów mk. od końca 1929 r. Chodzi tu zapewne o kwoty pochodzące częścią z własnej produkcji złota REPUBLIK SOWIECKICH, a częścią z kruszcu, który dotychczas przeważnie był użyty na cele przemysłowe.

W rozdziale światowego zapasu złota oraz w kierunku i sile międzynarodowego ruchu tego kruszcu dokonały się w ciągu ub. półrocza 1930 r. znowu znaczne zmiany. Przedewszystkiem w przeciwieństwie do dotychczasowych objawów przypływowi złota do EUROPY odpowia da ł mniej więcej przypływ do AMERYKI. Zapasy EUROPY wzrosły ogółem o 1.057 milionów czyli prawie do 21.4 miljarda mk. Tem samym zaś udział naszego kontynentu w światowym zapasie złota monetarnego wzrósł z 42.1% do 43.4%. Złoto to pochodzi po największej części, bo w 40%, z AFRYKI POŁUDNIOWEJ. Rezerwa złota BANKU FRANCJI w stosunku do końca 1929 r. zwiększyła się o 390 milionów czyli do 7.245 milionów mk. Chodziło tu zaś o kruszec, nabyty przeważnie w ANGLJI, zaś w mniejszej mierze w STANACH ZJEDNOCZONYCH i w HOLANDJI. Również i zapas złota BANKU RZESZY wzrósł znacznie, bo 336 milionów mk., pozostał jednakowoż jeszcze o przeszło 100 milionów w tyłu za najwyższą cyfrą 1929 r. Większa część importu złota do NIEMIEC pochodziła z ANGLJI /232 miliony mk./ reszta zaś z FRANCJI /72 miliony/ z POLSKI /18 milionów/ i z AFRYKI POŁUD. /21 milionów/.

BANK ANGLJI mimo nadzwyczajnego zapotrzebowania londyńskiego rynku złota mógł jednak swoją rezerwę zwiększyć. Przyrost jej w pomienionym okresie wyniósł 211 milionów mk. czyli, że osiągnęła 3.224 milionów. Import złota pochodził głównie z AFRYKI POŁUDNIOWEJ /414 milionów/, zaś reszta z AUSTRALJI i NOWEJ ZELANDJI /354 miliony/ z HISZPANJI /82 miliony/ i z ARGENTYNY /52 miliony/. Mniejszy ubytek rezerw złota zaznaczył się w BANKU HISZPANJI oraz w bankach emisyjnych SZWAJCARJI i HOLANDJI. Zapas złota STANÓW ZJEDNOCZONYCH wzrósł w I-iej połowie r.b. o przeszło 1 miliard mk. czyli do 19.03 miljarda, nie osiągnął atoli jeszcze najwyższego stanu z kwietnia 1927 r. /19.35 miljarda/. Udział STANÓW ZJEDNOCZONYCH w światowym zapasie złota wzrósł z 36.2% w końcu 1929 r. do 38.6%. Zapasy reszty krajów zamorskich znacznie się zmniejszyły, bo o równo 1.2 miljarda mk. czyli do 8.831 milionów. Tem samem udział tych krajów w światowym zapasie złota spadł z 20.7% w końcu 1929 r. do 18.0% w dniu 30 czerwca 1930 r. Największe straty poniosła JAPONJA. Zniesiony bowiem w dniu 11 stycznia 1930 r. zakaz eksportu złota wywołał ze względu na niepomyślny bilans handlowy JAPONJI znaczny odpływ złota.

AMERYKA NAJWIĘKSZYM KRAJEM - DŁUŻNICZYM.

"NIEUWE ROTTERDAMSCHÉ COURANT" z 16 b.m. w obszernej korespondencji z WASZYNGTONU pod powyższym nagłówkiem wywodzi co następuje:

Nagłówek niniejszego artykułu musi w pierwszej chwili wydawać się jakimś spóźnionym żartem - prima aprilisowym. A jednak niezbitym faktem jest, że pod względem zadłużenia prywatnego AMERYKA prześciga wszystkie inne kraje świata. Dowiadujemy się zaś o ten, że świeżo ogłoszonego biuletynu FEDERAL RESERVE BOARDU waszyngtońskiego, z którego wynika, iż dług prywatne AMERYKI wobec zagranicy wynoszą dziś 7.5 miljarda dolarów. Tym sposobem więc

AMERYKA jest nie tylko największym krajem w i e -
r z y c i e l s k i m , l e c z t a k ż e d ł u ż n i -
c z y m ś w i a t a .

Oczywiście , że chodzi tu o
długi w formie p a p i e r ó w w a r t o ś c i o -
w y c h , z a k u p y w a n y c h w c o r a z t o w i ę k s z e j m i e r z e ,
p r z e z z a g r a n i c ę o r a z w p i e n i ą -
d z a c h , k t ó r e w s z c z e g ó l n o ś c i w 1929 r. b y ł y
k r ó t k o t e r m i n o w o l o k o w a n e i w o b e c p a n u j ą c y c h w ó w c z a s
w y s o k i c h s t ó p p r o c e n t o w y c h p r z y n o s i ł y w i ę c e j ,
n i ż w k r a j u . B ą d ź c o b ą d ź j e d n a k a m e r y k a ŋ s k i e
a k t y w a z a g r a n i c z n e s ą t a k w i e l -
k i e , że w 1929 r. p r z y n i o ś l y o k o ł o 976 m i l j o n ó w
d o l a r ó w t y t u ł e n o d s e t e k , g d y o b c o k r a j o w -
c y z a s w o j e u l o k o w a n e w A M E R Y C E p i e n i ą d z e p o b r a l i
t y l k o 414 m i l j o n ó w d o l a r ó w , t a k ż e A M E R Y K A m i a ł a w
u b . r . n a d w y ż k ę o d s e t k o w ą w s u m i e
562 m i l j o n ó w d o l a r ó w .

CZY NOWA POŻYCZKA ZAGRANICZNA RUMUNJI ?

Berliński "BOERSEN-COURIER"
z 16 b.m. donosi z BUKARESZTU, że w związku z przy -
jazdem posła rumuńskiego w LONDYNIE p. TITULESCU do
kraju i jego audjencją u króla utrzymuje się pogłoska
o rokowaniach w sprawie wielkiej p o ż y c z k i
z a g r a n i c z n e j R U M U N J I . M a o n a w y n i e ś ć
20 m i l j a r d ó w l e i i s ł u ż y ć n a c e l e i n -
w e s t y c y j n e o r a z c a ł k o w i t ą o d b u d o w ę
k r a j u . P o ż y c z k a t a n a b y ć u z y s k a n ą p r z e z L I G ę N A R O D Ó W ,
a p o s e ł T I T U L E S C U n a n a j b l i ż s z e j S E S J I G E N E W S K I E J
n a p o c z y n i ć o d p o w i e d n i e k r o k i .

RUMUNJA przypuszcza , iż za -
ciągnięciu pożyczki przez LIGĘ NARODÓW nic nie będzie
stało na przeszkodzie , tak że będzie ona mogła być
e m i t o w a n a j u ż w D R U G I E J P O Ł O W I E S T Y C Z N I A
1931 r. W ą t p l i w e j e s t n a t o m i a s t , c z y r ó w n o c z e ś -
n i e p o d j ę t e b ę d ą r o k o w a n i a z K O N S O R C J U M f i r m y b a n k o w e j
B L A I R E T C O . w L O N D Y N I E , k t ó r e j a k w i a d o m o e m i t o w a ł o
r u m u ŋ s k ą P O Ż Y C Z K ę S T A B I L I Z A C Y J N ą , o d r u g ą t r a n s -
s z ę t e j p o ż y c z k i .

 WIADOMOŚCI EKONOMICZNE.

 NIEPOKOJ NIEMIECKI.

W "BASELER NACHRICHTEN" z 14 b.m. znany publicysta paryski JULES SAUERWEIN ogłasza pod powyższym nagłówkiem szeroko zakreślony artykuł, którego zasadnicze wywody brzmią, jak następuje:

Niemiec żyje w przekonaniu, że wszystko co się stało od 1914 r. było wielkim łańcuchem niesprawiedliwości. Rozumuje on mianowicie tak: Nie należało nas zmuszać do wojny /? !/. Skorośmy zaś ją już prowadzili, to trzeba było dać nam - zwyciężyć. Nie zwyciężyliśmy jedynie dlatego, że nas zdradzono. Wszystkie ciężary przeto, jakie na nas po wojnie nałożono, są niesprawiedliwe.

Mimo tych rozumowań jednak naród niemiecki starał się wszelkimi siłami o odzyskanie swego dawnego znaczenia. Te podziwu godne wysiłki nie zdołały jednak zapobiec, że położenie RZESZY stało się wysoce krytyczne. Podatki stale się wzmagają, a plan YOUNGA uważany jest za niedozniesienia. Fakt, że plan ten zaoszczędza narodowi niemieckiemu 700 milionów mk. rocznie, że umożliwił przedczesną opróżnienie NADRENI i że RZESZA odzyskała swoją dawną pozycję blednie dla NIEMCÓW wobec groźnego faktu, że cyfra bezrobotnych wynosi dziś 2.600.000 i że ściga się nowe podatki w wysokości 600 milionów mk.

W podobnej krytycznej sytuacji Anglik zacisnąłby zęby, a Francuz uczyniłby wszystko, co w jego mocy, by ją przewyciężyć. Przeciętnemu Niemcowi zaś potrzebny jest w tym celu środek sensacyjny: łotr, zdrajca i zbawca. Uwzględniając tę stronę niemieckiego charakteru narodowego, zrozumie się dopiero sukces t.zw. HACKENKREUZLEROW. "Łotrem" jest dla niego oczywiście - Francuz, który ośmielił się pokonać go

i żąda jeszcze odszkodowania. "Zbawcą" zaś to nie kto inny, jak - HITLER. Z chwilą, gdy ten "genjusz" będzie rezydował w BERLINIE, wszystko zmieni się na dobre nie tylko w NIEMCZECH, ale na całym świecie. Wszyscy bowiem wrogowie NIEMIEC, a więc francuzi, polacy, żydzi, kapitaliści i marksyści będą starci na proch. W to wierzą dziś miliony obywateli niemieckich!

Wątpię czy istnieje w NIEM - CZECH minister, któryby się odważył - za - a r e s z t o w a ć HITLERA. A jednak może przyjść chwila, w której stanie się to k o n i e c z n e, jeśli agitacja hitlerowców przybierze rozmiary, z a - g r a ż a j ą c ę bytowi republiki niemieckiej. Na - razie rząd p. BRUNINGA zdobył się tylko na - rozwią - zanie REICHSTAGU. Zbyteczne chyba zaznaczyć, iż był to krok n a j m n i e j w s k a z a n y. Nigdy bowiem jeszcze moment dla n o w y c h w y b o r ó w nie był m n i e j o d p o w i e d n i, niż obecny. Co bowiem uczyni rząd RZESZY, jeśli będzie miał 130 s k r i a j n y c h posłów na prawicy i 150 zwalczających go socjaldemokratów?

METODY OBRONY PRODUCENTÓW /Dokończenie/.

II. Bawełna .

Według sprzecznych obliczeń istnieje jakoby nadprodukcja bawełny na rynkach światowych: jest to jednak kwestjonowane, a przeciwnicy tego poglądu wskazują, że nadprodukcja jest jedynie pozorna. W normalnych warunkach obecna produkcja jest za - ledwie wystarczająca. Nie wdając się w tę kontrowersję, możemy wskazać jedynie, iż cena bawełny spadła z 20 centów do 12.5 centa za funt. FEDERAL FARM BOARD stara się wstrzymać ten spadek przy pomocy tych samych metod, które okazały się dotąd nader bezskuteczne na rynkach zbożowych: przez zakupy bezpośrednie na rynku, kredyty udzielone plantatorom, wreszcie przez propa - gandę redukcji obszaru zasiewów. I tu również farmerzy oczekują od państwa pomocy, a nie czynią aby sami sobie pomóc. Z wielkimi trudnościami doprowadził

FEDERAL FARM BOARD do redukcji obszarów zasiewów bawełny, wynoszącej zaledwie 3%.

III. Kawa .

Nadprodukcja kawy staje się dla BRAZYLJI bardzo groźnym problemem, którego dalsze konsekwencje trudno przewidzieć. Akcja INSTYTUTU OBRONY PRODUCENTÓW KAWY nie osiągnęła dotychczas zamierzonych wyników. Coprawda wielka pożyczka w wysokości stu milionów funtów, zabezpieczona zastawem 13½ miliona worków kawy, umożliwiła wstrzymanie podaży kawy brazylijskiej na rynkach eksportowych. Nie można jednak uważać tego za załatwienie sprawy, a jedynie za odroczenie ostrej fazy kryzysu. Konieczność spłacenia odsetek i amortyzacji wielkiej pożyczki będzie już sama przez się bodźcem do zwiększonego eksportu kawy: aby zapewnić spłatę wprowadził rząd brazylijski cło wywozowe od kawy w wysokości 3 szylingów od worka. Propaganda za ograniczeniem produkcji kawy nie dała dotychczas żadnych prawie wyników, zresztą byłaby rozwiązaniem problemu dopiero na dalszą metę, bo obecnie BRAZYLJA posiada 21 milionów worków kawy, dla których niema zbytu.

IV. Kauczuk.

Po rozbiciu się planu STEVENSONA kontrola cen kauczuku na rynkach eksportowych przez producentów okazała się niemożliwa. Nastąpił katastrofalny spadek cen, który trwa dotychczas. Obecnie znów nastąpiły ograniczenie produkcji przez porozumienie plantatorów z INDYJ holenderskich, półwyspu MALAJSKIEGO i t.d. Redukcja wytwórczości wynosi zaledwie 30 do 35 tysięcy ton, czyli około 10% stocków na rynkach światowych. Zagadnienie dalszego spadku cen jest w dalszym ciągu groźne, a porozumienie producentów w celu ograniczenia wytwórczości kauczuku jest, po rozbiciu planu STEVENSONA, narazie nieprawdopodobne.

V. Miedź .

Zasadniczą metodą obrony producentów w tej dziedzinie było ograniczenie produkcji: mimo to zapasy na rynku światowym wciąż wzrastały i wzrastają nadal z miesiąca na miesiąc. Wskutek tego cena miedzi spadła z 18 centów do 10.5 c. Ta redukcja cen spowodowała coprawda znaczne wzmoc-

nie zapotrzebowania , lecz ze względu na ogólny kryzys gospodarczy , zwiększenie zapotrzebowania nie jest jeszcze dostateczne dla poprawy sytuacji w tym dziale przemysłu.

VI. Cynk.

Międzynarodowe porozumienie producentów cynku okazało się jak dotychczas niemożliwe ; ostatnio obiegają pogłoski iż wkrótce zostanie utworzony kartel , obejmujący przynajmniej europejskich producentów tego metalu . To też niema żadnego regulatora cen na rynku : ceny te stale ujawniają tendencję zniżkową i w ciągu 1929 i 1930 r. spadły z 27 funtów szterlingów do 16 funtów szterlingów za tonę .

VII. Cukier .

W tej dziedzinie żadna akcja obrony producentów nie jest właściwie prowadzona w skali międzynarodowej : a przecież jedynie skuteczna mogłaby być tylko akcja wynikająca z międzynarodowego porozumienia producentów . Tymczasem każdy kraj , produkujący cukier stara się wyzbyć swoich zapasów po cenie jaknajniższej na rynkach eksportowych , tak że w danej sytuacji nie nadprodukcja , a sami producenci powodują katastrofalny spadek cen . Jest wręcz niezrozumiałe i groteskowe , że mimo groźnego załamania się cen w r. 1929 , które faktycznie uniemożliwia wszeiką rentowność przemysłu cukrowniczego , obszar zasiewów buraków cukrowych w r. 1930 został zwiększony o 5 do 6% mimo , iż właściwie należałoby go zmniejszyć o daleko większą odsetkę .

Polityka poszczególnych państw , zniierzająca do pomocy cukrownictwu , jest w stanie zupełnego chaosu . Stosowane są wszystkie środki , z których żaden oczywiście nie może doprowadzić do celu : podwyżka ceł , kredyty specjalne , normowanie cen wewnętrznych , ograniczenie podaży na rynku krajowym , wreszcie szeroko stosowany dumping . W ten sposób przemysł cukrowniczy jest utrzymywany albo z pieniędzy konsumenta i podatnika , albo też z unieruchomionych kredytów bankowych . Wszystkie te środki , wobec anarchji na rynku międzynarodowym , mogą dać tylko bardzo niepożądane wyniki .

.....

